

Bolygók

Mars -- 1988 szeptember

Megfigyelő	rajz	egyéb észl.	műszer
Almási Csaba (Budapest)	3		20 T
Babcsán Gábor (Budapest)	3	I	15,2 T
Balázs Antal (Budapest)	3	CM, I	20 L, 11 T
Bagó Balázs (Kalocsa)	1	CM, I	15,2 T
Bagosi Imre (Nagyszalonta, R)	1		6,3 L
Csukás Mátyás (Nagyszalonta, R)	4	I	6,3 L
Dán András (Budapest)	7	CM, F, I	15,2 T
Hadházi Csaba (Hajdúhadház)	3	CM, I	16 T
Iskum József (Budapest)	4+9f	CM, F, I	15,5 T, 10 L
Jónás Károly, Vámosi László (Bp.)	1		15 T
Juracskó András (Zalaegerszeg)	3	CM, I	10 T
Kocsis Antal (Balatonkenese)	5	I	25,4 T
Mizsér Csaba (Budapest)	12	C, F	7 L
Orha Zoltán (Budapest)	1	CM, F, I	20 L
Sebők György (Budapest)	1f		8 L
Spányi Péter (Budapest)	1	I	5 L
Szabó Sándor (Bóly)	1	I	15 T
Szeiber Károly (Budapest)	2	F	6,3 L
Tóth Krisztián (Dunakeszi)	1	I	15 T
Vicián Zoltán (Héhalom)	1	I	25 T
Vilmos Mihály (Nagykanizsa)	3	F	15 T, 8 L

Összesen 21 megfigyelő 70 vizuális és 10 fotografikus észlelést végzett. Rövidítések: L= refraktor, T= reflektor, CM= centrálmeridián-érték számítás, F= szűrő használata, I= intenzitásbecslés, f= fotó.

Szeptember 1-jén a Lunae Palus (az ÉK-i oldalon jól látszott (6 int.); a legkontrasztosabb alakzatnak az Aurorae Sinus tűnt, amely éppen a CM-en volt (Hadházi).

4-én hajnalban a CM-en lévő Aurorae Sinus volt ismét a legkontrasztosabb terület. Keleti oldalán a Solis Lacus, míg a nyugatin a Margaritifer Sinus ív alakban látszott. A Tharsis terület is jól észrevehető volt (Kocsis). Éjjel (22:40 UT) is az Aurorae Sinus volt a legsötétebb terület (4 int.). A

09.16. 03:00 UT, CM 18°
15,2 T, 205x (Babcsán G.)

Bosporos az egyenlítőtől hosszú ívben húzódott az SPC-ig. A Xanthe és a Chryse világos területét ollószzerűen ölelte át a Margaritifer Sinus (a nyugati részen) és az egybefüggően látszó Ithonius Lacus—Lunae Palus részek (Bagó).

09.19. 22:30 UT, CM 277°
15,2 T, 205x (Babcsán G.)

5-én hajnalban (03:00) a CM közelében látszó Tharsis 9-es (!) intenzitással ragyogott, narancssárga szűrővel a tőle keletre húzódó Amazonis szintén feltűnő volt. Az Aurorae Sinus 2 intenzitásának mutatkozott, míg a Solis Lacust 4 int.-nak becsülte Iskum. Az északi félgömbön semmilyen feltűnő alakzat nem látszott, az Arcadia és a Diacria teljesen egybefüggő és homályos részként mutatkozott.

09.25. 00:00—00:25 UT, CM 255°
25 T, 200x (Vicián Z.)

10-én este (20:05) a Syrtis Major és a Sabaeus Sinus egybefüggően, míg a Sinus Meridiani különállóan volt megfigyelhető. A Sinus Meridiani keleti oldalához a Margaritifer Sinus csatlakozott, azaz az őket elválasztó Aram sem látszott.

Az északi szélesség 40. foka közelében lévő Ismenius Lacus igen határozottan szembetűnő volt (5-ös intenzitás). A legvilágosabb terület a jól látható Hellas (7,5—8). Dán András megjegyzése szerint "A fázis már olyan nagy, hogy a bolygó teljes korongnak látszik". 22:40 UT-kor a Mare Acidalium még jól ki-vehető, de 11-én 00:40-kor (ekkor volt a CM-en) Dán András nem jegyezte fel (15,2T, 380x, légköri nyugodtság: 7, átlátszóság: 3,5)! A déli féltekén semmiféle részlet nem látszik (sem a Margaritifer Sinus, sem az Aurorae Sinus). A keleti peremen csak a Solis Lacust észlelte különállóan. A déli félgömbön mindössze az Ismenius Lacus látszott a nyugati peremhez közel. Az SPC körüli világos terület a Mare Australe volt.

16-án Babcsán szerint az SPC aszimmetrikusnak tűnt.

19-én 20:00-kor Dán megpillantotta a Libya területet, majd feljegyzett az SPC-hez közeli fényes részt, amelyet lila és zöld szűrővel is észlelt. Lila szűrővel jobban látta, így ezt a foltot felhőként jegyezte fel. (Sajnos mások nem látták ezt az "alakzatot"). 19-én 22:30-kor Babcsán szűrő nélküli megfigyelése alapján az északi félgömbön az Isidis Regio (7 int) és az Utopia (5 int) területek látszottak különállóan. Dán megfigyelésével összhangban a Syrtis Major északi csücske sötétebb volt, mint a többi része. 22:30-kor Dán András a következőket írta fel: "A Hellasban lévő fényes folt feltehetően nem azonos a két órával korábban megfigyeléssel, mert helyzete feltűnően megváltozott". A fentiekén kívül a Mare Serpentis hosszú nyúlványként a Syrtis Major délkeleti oldalán, és az Isidis Regio az északnyugati peremén volt feltűnő. Orha a Mare Hadriacumot, a Casiust és a Syrtis Minort is feljegyezte (csak vörös szűrős megfigyelés).

21-én is feltűnő volt a Lybia terület (Kocsis).

22-én a déli félgömbön a Tiphys Fretum és az Ausonia látszott jól

az igen kontrasztos (4 int.) Mare Cimmerium kívül. A Mare Tyrrhenum, Hadriacum és Syrtis Major egybefüggő 5 intenzitású részt alkotott. A jó légköri viszonyoknak köszönhetően a Syrtis Major nyugati oldalán (északi szélesség 10°) fekvő Moeris Lacus is megfigyelhető volt (Dán).

09.27. 23:00 UT, CM 214°
15,2 T, 205x (Babcsán G.)

23-án nyugodt légköri körülmények mellett Mizsér (7L, 100x) a kisterületű Cerberust is megpillantotta! Balázs (20L, 190x) a Mare Tyrrhenum és a Mare Cimmerium közötti Hesperia is önálló területként látszott. (A korábbi megfigyelések a két szomszédos résszel mindig egybefüggően mutatták a Hesperiaát). A Syrtis Major jellegzetes háromszög alakú, északra nyúló csücske a keleti peremen látszott (22:30). 23:12-kor (20L, 190x) az előbbi részletes képet a Yaonis Fretum tette érdekessé. Mivel a légköri viszonyok egy kicsit jobbak lettek, így a Hesperia igen jól látszott (Orha).

24-én 00:00 UT-kor Vicián rendkívül részletes rajzot készített (25T, 200x). Szavakban nem lehet hűen visszaadni. 21:40-kor Dán a Promethei Sinust is látta, jól elváltan a Tiphys Fretum keleti oldalától.

27-én 23:00 UT-kor Babcsán két jól látható fehér foltot (8 int.) említ. Ezek az Eridania és a Zephyria voltak. Ismét látható volt a Promethei Sinus, tőle nyugatra a Tiphys Fretum és a Mare Chronium. Az északi félteke nyugati oldalán a

Diacria az Arcadia és a Nix Olympica (?) (15,2T 205x) egybefüggőnek mutatkozott.

09.29. 02:00 UT, CM 249°
10 L, 210x (Iskum J.)

29-én (02:00) a Hesperia ismét önálló területként (7 int.) látszott. A körülötte lévő Mare Cimmerium és a Mare Tyrrhenum 2 intenzitásúnak mutatkozott. A CM közelében lévő Casius (északi félgömb) 7-es intenzitásúnak tűnt (Iskum). A déli félgömbön az Ausoniát és a Hellast elválasztó Mare Hadriacum tisztán kivehetően látszott.

Fotografikus megfigyelések: az egyenlítő közelében húzódnó sötét területek (keletről nyugatra) a Mare Sirenum, a Syrtis Major, a Mare Tyrrhenum és a Mare Cimmerium jól látszik Iskum felvételein. A Casius a Syrtis Majorral egybefüggőnek látszik. A 27-i felvételen a Mare Chronium is észrevehető. Sebők György fotóján az SPC is megfigyelhető.

ORHA ZOLTÁN

